

Biskop Atle Sommerfeldt:

PREKEN PÅ FELLES PINSEGUDSTJENESTE FOR FOLLO-PROSTIENE

Oscarsborg festning // 10.juni 2019 // 2.pinsedag

2 Mos 17,1–7 // Apg 15,1–11 // Joh 7,37–39

Ifølge Wikipedia og mange psykologer i vår samtid, er kjærlighet en følelse som strider mot fornuft og rasjonalitet. Et klassisk uttrykk for denne motsetningen er Jane Austens roman «Fornuft og følelser» fra 1811. I 1995 ble bokens tema relansert i en Oscar-vinnende film med Emma Thompson og Hugh Grant. I «Fornuft og følelser» følger vi de gifteferdige søstrene Elinor og Marianne. De slites mellom fornuften i å inngå ekteskap som vil bedre deres levekår, og ekteskap som følger følelsene i lidenskapelig kjærlighet.

I nåtidens offentlige ordskifte avvises det ofte at kjærlighet, og dermed nestekjærlighet, har noe vesentlig å bidra med i utviklingen av samfunnet. Når kjærlighet defineres som en irrasjonell følelse blir den plassert i de aller næreste og personlige relasjoner, og med minst mulig innflytelse på politiske beslutninger som påstås å måtte være basert på rasjonalitet og økonomisk fornuft.

Deler av den kristne tradisjonen har tilpasset seg denne store kulturelle trenden. Kjærlighet er en følelse og har sitt hjem i menneskets hjerte. I den enkeltes hjerte kan Guds kjærlighet føles og kjennes. Det er følelsene av Guds kjærlighet i hjertet som blir den kristne troens pulsslag. Men for mange har den vært vanskelig å kjenne.

Det er disse ørene vi hører med og øynene vi leser med, når Jesu avskjedstale til sine nærmeste om kjærlighet lyder i dagens gudstjeneste. Men Jesus og hans jødiske samtid betraktet ikke «kjærlighet» som en følelse som sitter i hjertet hos den enkelte. For Jesus er kjærlighet først og fremst handling i møte med mennesker, samfunn og natur. Jesus presenterer og representerer Gud slik det fortalt om Gud i den hebraiske Bibelen. Guds kjærlighet uttrykkes først og fremst i Guds handling for sitt skaperverk. Det er Guds kjærlighet som utløser skapelsen, det er Guds kjærlighet som hører og ser menneskers lidelse i fattigdom og undertrykkelse, det er Guds kjærlighet som handler til frigjøring og fred for mennesker og skaperverk: «Aldri mer skal det høres gråt eller klageskrik i byen» - sier Gud gjennom profeten Jesaja - ulven og lammet skal beite sammen og våpnene vil bli smidd om til ploger og vingårdskniver.

Gud valgte å vise innholdet i sin kjærlighet ved selv å bli en del av menneskenes verden. I Jesu liv, død og oppstandelse kan mennesker se og forstå storheten i Guds kjærlighet fordi den utfoldet seg i vår virkelighet og kjempet våre kamper mot ondskap, fattigdom og død.

I Jesus er himlenes rike – Guds eget rike fylt av Guds kjærlighet - kommet nær. Det er Jesu' oppsummering til sine nærmeste i dagene før han skal dø og beseire dødens

makt. Guds himmel viser seg i at undertrykte og utstøtte frigjøres, mektige og rike settes på plass, i livskraften til liljene på marken og fuglene under himmelen og i dødens overvinnelse.

Kjære alle sammen, slik er det fortsatt. Guds himmel bryter hele tiden igjennom mennesker og makthaveres kynisme, likegyldighet og apati. Guds kjærlighet åpner hele tiden opp menneskers iboende tendens til å være innkrøket i oss selv og det som tjener våre egne interesser, det være seg som personer, lokalsamfunn og nasjon.

I dag feirer vi at på denne dagen i Jerusalem for snart 2000 år siden, skapte Guds livgivende ånd et nytt fellesskap av mennesker. Dette folket er like mangfoldig som menneskene og sprenger alle menneskelige forskjeller og skillelinjer. Det er et fellesskap som er tilstede i hele den kjente verden for å gi livskraft for alle slags folk til å leve Guds kjærlighet i verden, til å gi mennesker mer av Guds himmel på jord. Guds skaperånd ble synliggjort for all verden.

Senere i denne gudstjenesten skal vi synge: «Alt skapes av den Ånd som daler, alt virkes av den Ånd som taler, den Ånd som skjenker lys og kjærlighet med sannhets røst i ordets navn». Da kan vi se at «det ånder himmelsk over støvet, det vifter hjemlig gjennom løvet, det lufter liflig under sky. Nu åpnes paradiset på ny, og yndig risler ved vår fot, en bekk av livets klare flod».

Slik gir Grundtvig oss frimodighet til å tro at når kjærlighet og godhet bygges i oss og våre samfunn, er Guds livgivende Ånd gjenkjennelig og tilstede for alle.

Pinse handler ikke om hvorvidt vi føler kjærlighet i våre hjerter.

Pinse viser oss at **Guds kjærlighet** fortsatt handler med og for mennesker.

Pinse er fortellingen om at **Guds Ånd kommer til oss og åpner våre øyne** slik at vi kan se tegnene på Guds kjærlighet, på Guds himmel midt iblant oss.

Pinse er at **Guds ild** varmer og gir forsmådde, lengtende og forrådde sjeler et rom å være trygg i.

Pinse er at **Guds pust** gir oss mot til å stole på at Guds kjærlighet gir nåde for våre svik.

Pinse er at **Guds vind** blåser over jorden og gir livskraft til et fellesskap av mennesker slik at vi aldri skal være alene i vår glede, vår sorg og vår smerte.

Pinse er at **Guds kjærlighet reiser alle mennesker opp** når vi får tillitt til at hver og en av oss bære Guds eget bilde.

Jesus viser oss at kjærlighet er handlinger som styrker livet og fremmer godhet i samfunn og skaperverket. Den kristne kirke er fra pinsedag sendt til verden for å vise verden hva sann kjærlighet er. Vårt oppdrag er å fortelle mennesker at de kan stole på

at Guds kjærlighet bærer, synliggjort i dåpens vann og nattverdens brød og vin, på tross av alt det forferdelige vi holder på med til skade for hverandre og hele skaperverket.

Vårt oppdrag er også å vise at kjærlighet er det mest fornuftige mennesker og beslutningstagere kan gjøre. Menneskenes historie viser med all tydelighet at å bygge relasjoner og samfunn uten kjærlighet er irrasjonelt, ufornuftig og uten bærekraft. Det er kjærlighetens, og ikke frykten og likegyldighetens, handlinger som skaper og sikrer liv - liv for mennesker og liv for hele skaperverket.

Kjærligheten er ikke først og fremst en følelse som sitter i hjertet. Kjærlighet er først og fremst handlinger for andre, og sitter derfor i hodet og bena. Kjærlighet uttrykkes i godhetens handlinger for andre, i våre egne liv, i samfunnet og i vår relasjon til skaperverket.

Kjærlighet er fornuft og følelser som gir godhet, barmhjertighet og rettferdighet livskraft i hele skaperverket.

Vær derfor velkommen også denne helligdagen til å gå og få en smak av himmelen i kjærlighetsmåltidet Gud inviterer oss til på brød og vin, frukten av naturen og menneskers handlinger. Sammen med hele Guds folk i alle verdenshjørner kan vi få et glimt av Guds kjærlighet. Vi kan komme med vår angst, frykt og motløshet og til måltidet der Gud skjenker oss sin fred, til liv og evig salighet. Amen.